

bytków przyrody i nauki, do jakich należy Hortus Patauinus oraz wiele innych ogrodów świata.

W czasie sympozjum trwała na dziedzińcu Palazzo del Bo sesja posterowa ilustrująca przeszłość i teraźniejszość ogrodów botanicznych oraz przyrodniczych zbiorów muzealnych. Niezapomnianym przeżyciem stało się dla uczestników wieczorne przyjęcie w Ogrodzie Botanicznym, nawiązujące swym charakterem do dawnych renesansowych biesiad. W Ogrodzie, iluminowanym setkami świateł, tańczyli w antycznych strojach członkowie zespołu baletowego „Percorsi di Armonia”, a dyskusje kularowe przeciągnęły się do późnego wieczora. Akcentem uzupełniającym spotkanie padewskie była całodzienna wycieczka w Alpy Weneckie, na płaskowyż Cansiglio Plateau, gdzie odbyła się inauguracja nowego ogrodu botanicznego roślin alpejskich, poświęconego pamięci padewskiego botanika G. Lorenzoniego. Zadaniem ogrodu, zorganizowanego przez zarząd leśny Regionu Veneto (Azienda Regionale Foreste de Veneto) jako terenowa stacja naukowo-dydaktyczna, będzie uprawa i ochrona rzadkich gatunków roślin alpejskich oraz edukacja studentów i szerokich kręgów społeczeństwa.

Alicja ZEMANEK

MUZZEA, ARCHIWALIA, ZBIORY MUSEUMS ARCHIVES, COLLECTIONS

MUZEUM BOTANICZNE I PRACOWNIA HISTORII BOTANIKI IM. JADWIGI DYAKOWSKIEJ W UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM W KRAKOWIE

The Jadwiga Dyakowska Botanical Museum and
Division of History of Botany at the Jagiellonian
University in Cracow, Poland

W dniu 30 maja 1994 r. na posiedzeniu Rady Instytutu Botanicznego utworzona została w obrębie Ogrodu Botanicznego nowa placówka – Muzeum i Pracownia Historii Botaniki im. Jadwigi Dyakowskiej. Podjęcie decyzji o kreowaniu Muzeum jest jedynie oficjalnym zatwierdzeniem jego istnienia, ponieważ muzealne eksponaty botaniczne gromadzone są tutaj od końca XVIII w., a stała wystawa dostępna dla publiczności funkcjonuje od 1983 r.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że Uniwersytet Jagielloński, należący do najstarszych w świecie

ośrodków rozwoju botaniki, posiada bardzo dawne tradycje badań nad historią tej dyscypliny. Na przełomie XIX i XX w. działał tu Józef Rostafiński (1850–1928) – najwybitniejszy z polskich historyków botaniki, później Władysław Szafer (1886–1970) – paleobotanik, fitogeograf, zapalony badacz przeszłości nauki. Pod koniec lat sześćdziesiątych profesor Szafer rozpoczął starania o utworzenie Zakładu Historii Botaniki w obrębie Instytutu Botaniki PAN. Niestety, jego śmierć przerwała te starania. Wielką pasję do badań nad historią botaniki przejęła uczennica Szafera – Pani Profesor Jadwiga Dyakowska (1905–1992) – paleobotanik i popularyzator biologii, o szerokiej wiedzy humanistycznej. Prowadzona przez nią przez blisko pół wieku Biblioteka Instytutu Botaniki UJ i PAN posiada obecnie największy księgozbiór botaniczny w Polsce, z dużą kolekcją starodruków i prac historio-graficznych. Jednym z zadań, jakie wyznaczyła sobie Pani Profesor była przejęta od Władysława Szafera idea utworzenie w Uniwersytecie Jagiellońskim placówki badawczej nad dziejami nauki o roślinach. Niestety, nie było Jej dane dożyć realizacji tych planów. Przez wiele lat wspierała jednak wszystkie inicjatywy zmierzające do rozwoju działalności badawczej i dokumentacyjnej, sprawowała też funkcję pierwszej przewodniczącej Sekcji Historii Botaniki PTB. Nadanie nowej placówce imienia Jadwigi Dyakowskiej jest wyrazem upamiętnienia Jej długoletniej działalności.

Alicja ZEMANEK

ŹRÓDŁA INFORMACJI BOTANICZNEJ SOURCES OF SCIENTIFIC INFORMATION

TAXONOMISTS ONLINE (TOL) – ELEKTRONICZNA LISTA ADRESOWA BOTANIKÓW ZAINTERESOWANYCH PROBLEMAMI ROŚLIN JEDNOLIŚCIENNYCH

Taxonomists Online (TOL) – electronic address list of
botanists dealing with monocotyledons

Sympozjum *Monocotyledonae* zorganizowane przez Jodrell Laboratory Królewskich Ogrodów Botanicznych w Kew w dniach 19–23.07.93 zakończyły dwie ważne na przyszłość inicjatywy. Przede wszystkim podjęta została uchwała dotycząca stałego organizowania podobnych sympozjów. Następnie ma się odbyć na terenie Australii pod koniec bieżącej dekady. Dokładna

data, dla uniknięcia kolizji, uzależniona jest od terminu międzynarodowego kongresu botanicznego.

Drugą inicjatywą było spopularyzowanie elektronicznej listy adresowej botaników zainteresowanych roślinami jednoliściennymi. Listę prowadzi Jane Mygatt na Uniwersytecie Nowego Meksyku (USA). Aby znaleźć się na liście należy przestać na jej adres Emailowy jmygatt@bootes.unm.edu następujące dane: nazwisko i imię, nazwę instytucji, adres pocztowy, telefon, nr faxu i słowa kluczowe: monocot oraz dalsze, charakteryzujące zakres zainteresowań lub specjalizację. Oprócz umieszczenia na liście otrzymuje się odciąż elektroniczną pocztą kolejne wydania stałe uzupełniającej listy. Jak mogłam się przekonać całość działa sprawnie, a pozyskiwanie danych zawartych w liście, np. w celu skontaktowania się z odpowiednimi specjalistami lub ośrodkami, jest proste i łatwe.

Dostęp do listy adresowej można również uzyskać przez „świstaki” – gophry Uniwersytetu Nowego Meksyku. Łączymy się wówczas pocztą elektroniczną wywołując kolejno: gopher – North America – USA – New Mexico – University of New Mexico – Academic and Research – Biology – Plant Taxonomists Online.

Przewidywane jest zorganizowanie w niedalekiej, miejmy nadzieję, przyszłości elektronicznej grupy dyskusyjnej „Monocot”, w celu porozumiewania się w takich sprawach jak technika, literatura, wymiana roślin, ogłoszenia o pracy związanej z *Monocotyledonae* itp. Ośrodek ma mieć centrum w Australii. Ewentualne pytania i uwagi można kierować do: Jeremy Bruhl, University of New England, Department of Botany, Herbarium NE, Armidale, NSW 2351, Australia. Email: jbruhl@metz.une.edu.au.

Romana CZAPIK

RECENZJE BOOK REVIEWS

MAUSETH J. D. *Botany. An Introduction to Plant Biology*. Saunders College Publishing, Philadelphia, Fort Worth, Chicago, San Francisco, Montreal, Toronto, London, Sydney, Tokyo, 1995, ss. XXIV + 794 + Glossary G1–20, ryc. 826 + 44 fot. nienumerowanych, tab. 137, 39 okienek tekstowych (21 *Reading Boxes* + 18 *Plants and People Boxes*). Cena 19.95 £ ang. ISBN 0–03–096842–9.

Recenzowana książka to drugie wydanie, międzynarodowe, doskonałego podręcznika botaniki autor-

stwa profesora uniwersytetów w Austin w Teksasie i Santiago w Chile Jamesa D. Mausetha. Książkę wydała specjalizująca się w tego typu wydawnictwach, znana oficyna wydawnicza Saunders College Publishing. Podręcznik składa się z czterech części reprezentujących różne działy nauki o roślinach. Całość poprzędzona jest dwoma ogólnymi rozdziałami wprowadzającymi. W rozdziale 1. scharakteryzowano botanikę jako dyscyplinę naukową z jej problematyką badawczą i metodologią, a rozdział 2 poświęcono omówieniu podstawowych procesów chemicznych oraz związków chemicznych budujących organizmy roślinne.

Część I – *Plant Structure* – obejmuje 7 rozdziałów, w których omówiono zagadnienia z zakresu cytologii, anatomii i embriologii roślin okrytonasiennych.

Część II – *Plant Physiology and Development* – to 6 kolejnych rozdziałów poświęconych zagadnieniom metabolizmu (fotosyntezie, oddychaniu, transportowi) oraz kwestiom związanym z rozwojem i morfogenezą. Ostatni rozdział tej części dotyczy zagadnienia struktury genu i genetycznych podstaw metabolizmu i procesów rozwojowych.

Część III – *Genetics and Evolution* – najobszerniejsza objętościowo partia tekstu, składa się z 10 rozdziałów, w których pokazano w jaki sposób informacja genetyczna jest przekazywana z rodziców na potomstwo. Omówiono jak DNA zmienia się w czasie, co wyraża się powstawaniem nowych typów organizmów oraz jak środowisko i naturalna selekcja współdziałały w przyrodzie aby wytworzyć obserwowaną ogromną różnorodność żywych organizmów. Różnorodność świata roślin przedstawiona jest w ośmiu rozdziałach części trzeciej (rozdziały 18–25). Omówiono tam teoretyczne podstawy klasyfikacji oraz przedstawiono klasyfikację i systematykę wszystkich głównych grup świata roślin. Bardzo dobrym pomysłem autora jest zamieszczanie przy opisie wielu grup systematycznych tradycyjnych i obecnie używanych systemów klasyfikacyjnych danej grupy.

Część IV – *Ecology* – obejmuje rozdziały 26 i 27 w całości poświęcone związkowi rośliny ze środowiskiem. W rozdziale 26 omawiane są podstawowe zagadnienia z zakresu ekologii roślin (biologia populacyjna, ekosystemy), a ostatni rozdział 27 dotyczy rozmieszczenia roślin na kuli ziemskiej. Posługując się terminologią biomów autor przedstawia w zwięzły sposób zasadnicze kwestie z zakresu fitogeografii.

Układ podręcznika jednolity, logiczny i bardzo przejrzysty został tak pomyślany, aby jak najbardziej ułatwić korzystanie z niego. Każdy rozdział rozpoczyna się krótkim wprowadzeniem (*Concepts*), w którym w bardzo zwięzły sposób podane są główne za-